

[https://doi.org/10.31891/2308-4081/2024-14\(1\)-12](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2024-14(1)-12)

Кандидат педагогічних наук, старший викладач, **ДМИТРО БІДЮК**
Хмельницький національний університет, Україна
E-mail: biduk.de@khmnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-3086-5411>

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ-ХОРЕОГРАФІВ У США

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена розкриттю організаційних засад професійного розвитку педагогів-хореографів у досвіді США. З'ясовано вимоги до професійної компетентності педагогів-хореографів та їхні потреби у контексті сучасних тенденцій розвитку хореографії і хореографічної освіти. Ці тенденції (використання цифрових технологій в мистецькій педагогіці; запровадження міждисциплінарних підходів у підготовку педагогів-хореографів; акцент на інклюзивність й культурну диверситивність; удосконалення професійних стандартів та процедури сертифікації; запровадження онлайн освіти) відображають стрімкий розвиток і сучасні виклики у галузі хореографічно-педагогічної освіти в США, спрямовані на підготовку компетентних професіоналів у сфері педагогіки танцю. Проаналізовано діяльність фахових організацій, які популяризують хореографічну освіту та здійснюють підтримку професійного розвитку педагогів-хореографів. Охарактеризовано програми (WeTeachNYC) та форми організації професійного розвитку педагогів-хореографів у досвіді США (майстер-класи і воркшопи, інтенсивні тренінги, стажування, участь у танцювальних проєктах і виставах, самоосвіта, участь у професійних конференціях і семінарах тощо). Особливу увагу приділено сертифікатним програмам: програмі «Certificate in Dance Education» від Національної організації танцювальної освіти; «Certificate Programs» від Танцювального центру Бродвей; «Certificate in Dance» від Школи Juilliard; «Certificate Programs» від Фестивалю американського танцю. Визначено мотиватори і шляхи стимулювання педагогів-хореографів до професійного розвитку. Обґрунтовано, що концепція професійного розвитку педагога-хореографа охоплює комплекс підходів та стратегій, спрямованих на покращення навичок, знань і професійних можливостей в галузі викладання танцю. Зроблено висновок, що американському суспільству потрібні педагоги-хореографи, які не лише мають необхідні високі професійні знання та творчий потенціал, а й психологічно готові до постійного оновлення, удосконалення професіоналізму, здатні оцінити нові тенденції сучасного розвитку хореографічного мистецтва, швидко адаптуватися до них.

Ключові слова: професійний розвиток, педагог-хореограф, форми та програми професійного розвитку, США, професійна компетентність, викладання танцю, педагогічна та хореографічна освіта.

ORGANIZATIONAL PRINCIPLES FOR THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF CHOREOGRAPHY EDUCATORS IN THE USA

ABSTRACT

The article explores the organizational principles underpinning the professional development of choreography educators in the United States. It clarifies the requirements

for professional competence and addresses the needs of choreography teachers within the context of contemporary trends in choreography and choreographic education. These trends include the integration of digital technologies in art pedagogy, the application of interdisciplinary approaches in training, a focus on inclusivity and cultural diversity, the enhancement of professional standards and certification processes, and the introduction of online education. Such trends reflect the rapid evolution and modern challenges in choreographic-pedagogical education in the U.S., aiming to cultivate competent professionals in dance pedagogy. The author analyzes the roles of professional organizations in promoting choreographic education and supporting the professional development of choreography educators. It characterizes various programs (such as WeTeachNYC) and forms of professional development, including master classes, workshops, intensive training sessions, internships, participation in dance projects and performances, self-education, and attendance of professional conferences and seminars. Special attention is paid to certification programs, such as the "Certificate in Dance Education" (organized by the National Organization of Dance Education), the "Certificate Programs" (by the Broadway Dance Center), the "Certificate in Dance" (by the Juilliard School), and the "Certificate Programs" (by the Festival of American Dance). The study clarifies motivators and methods for encouraging choreography educators' professional development, substantiating that the concept encompasses a range of approaches and strategies aimed at enhancing skills, knowledge, and professional opportunities in dance teaching. It concludes that American society requires choreography educators who possess not only high levels of professional knowledge and creative potential but also the psychological readiness for continuous improvement, the ability to evaluate new trends in choreographic art, and the ability to adapt swiftly to these changes.

Keywords: professional development, choreography educator/teacher, forms and programs of professional development, USA, professional competence, dance teaching, pedagogical and choreographic education.

ВСТУП

Інтеграція освіти України в міжнародний освітній простір потребує наукового дослідження систем освіти високорозвинених країн. США має вагомий педагогічний досвід та розвинену систему неперервної педагогічної освіти, теорія і практика якої ґрунтується на комплексному поєднанні національних традицій і тенденцій світового освітнього простору. Функціонування та розвиток хореографічної освіти відбувається в умовах загострення конкуренції, активізації міжнародної діяльності, зростання потреб та вимог суспільства до професійної компетентності педагогів-хореографів. Це зумовлює необхідність пошуку, впровадження та застосування дієвих, ринково адекватних та ефективних підходів, методів, прийомів і технологій розвитку освіти в цілому, та професійного розвитку педагогів-хореографів зокрема. У цьому контексті дослідження проблеми професійного розвитку педагогів-хореографів в американському досвіді є на часі.

Упродовж останніх десятиліть у США окреслилися важливі тенденції, які впливають на підготовку майбутніх викладачів танцювальної хореографії та їхній професійний розвиток. До таких тенденцій відносимо: інтеграцію інноваційних технологій у хореографічну та педагогічну освіту (використання цифрових технологій і застосування віртуальних платформ для навчання та презентації хореографічних творів); використання міждисциплінарного підходу (включення елементів психології руху, танцювальної терапії, технік рухового аналізу та інших дисциплін, що

збагачують розуміння та практику хореографії); акцент на інклюзивність й культурну диверситивність у навчанні танцю (врахування культурологічних підходів та принципів, стилів танцю та технік танцювальної терапії, а також залучення осіб з різними фізичними можливостями до навчання танцю); удосконалення професійних стандартів і популяризація сертифікатних програм (зростання попиту на сертифікатні програми, які забезпечують стандарти якості професійної компетентності педагогів-хореографів); розвиток онлайн-навчання (збільшення онлайн-курсів і вебінарів) тощо. Ці тенденції відображають сучасні виклики до професійної діяльності педагогів-хореографів та зумовлюють їхню потребу у неперервному професійному розвитку.

Професійний розвиток педагога-хореографа передбачає постійне вдосконалення його педагогічних і хореографічних навичок, теоретичних знань і практичних умінь, а також розвиток особистісних та професійних якостей. Цей процес спрямований на розвиток хореографічного мистецтва, відкриття нових творчих можливостей, збагачення естетичного сприйняття і підвищення професійної майстерності педагога-хореографа. У США використовують різні моделі, інноваційні форми та ресурси, які сприяють підвищенню кваліфікації та професійному розвитку педагогів-хореографів.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета дослідження полягає у вивченні особливостей організації професійного розвитку педагогів-хореографів в американському досвіді.

ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Професійний розвиток педагогів-хореографів постає предметом вивчення у філософії, антропології, культурології, мистецтві, андрагогії, педагогії, психології, менеджменті тощо. У дослідженні порушеної проблеми наукові автентичні джерела систематизовано за такими напрямками: статті та дослідження з хореографії та викладання танцю; монографії з педагогіки танцю та методики навчання хореографії; наукові публікації та монографії з історії та теорії танцю; роботи відомих педагогів-хореографів, що висвітлюють досвід і підходи до професійного розвитку; звіти та матеріали конференцій, присвячені навчанню хореографії та ефективним методикам викладання танцю; навчальні посібники з хореографії та викладання танцю; веб-ресурси з професійного розвитку педагогів-хореографів; академічні статті з психології та фізіології руху у хореографії; інформаційні ресурси з кар'єрних можливостей для розвитку педагогів-хореографів; матеріали професійних організацій з питань розвитку професіоналізму педагогів-хореографів; рефлексивні портфоліо відомих викладачів танцю тощо. Посутню роль відіграє академічне середовище університетів, що забезпечує можливості для професійного розвитку науково-педагогічних працівників.

Практичну цінність мають напрацювання і досвід визнаних у США науковців і педагогів-практиків, які активно розвивають та популяризують хореографічну освіту, а також здійснюють педагогічну підтримку молодих педагогів-хореографів. Заслугує на увагу практичний досвід та творчі науково-педагогічні школи таких відомих американських педагогів-хореографів, як: *Сюзан Кофф (Susan Koff)* – професорки танцю та хореографії в New York University. Вона є автором низки підручників у галузі педагогіки та методики навчання танцювального мистецтва, зокрема відома її авторська методика використання рухової аналітики та холистичного підходу. С. Кофф бере активну участь у розробленні та удосконаленні освітніх програм з підготовки майбутніх педагогів-хореографів, а також програм підвищення кваліфікації. Наукові дослідження і викладацька діяльність С. Кофф зосереджені на педагогічних, філософських та соціокультурних аспектах хореографічної освіти (Koff, 2015; Koff,

2016; Brown et al., 2015); *Даг Різнер (Doug Risner)* – видатний хореограф та дослідник з проблем гуманізації педагогіки танцю, формування ідентичності у хореографії, використання гендерного підходу у навчанні танцю. Д. Різнер у працях наголошує на важливості створення інклюзивних середовищ для танцівників, кидаючи виклик традиційним гендерним ролям та відстоюючи справедливі практики у танцювальній освіті (Risner, 2009; Risner & Kerr-Berry, 2015; Oliver & Risner, 2017); *Джилл Бек (Jill Beck)* – гарант та розробниця освітньої програми другого магістерського рівня з танцювальної терапії в Drexel University. Її дослідження спрямовані на вивчення методик впливу танцю на розвиток особистості. Дж. Бек заснувала програму «ArtsBridge», яка дає змогу студентам університетів плідно співпрацювати зі школами мистецтв на національному та міжнародному рівнях. Вона створила Науково-дослідний центр да Вінчі з навчання через мистецтво (the da Vinci Research Center for Learning Through the Arts), в якому здійснюють міждисциплінарні дослідження з навчання хореографії (Professor Jill Beck with class. (Dance instructor?), 2024); *Ана Марія Алварес (Ana Maria Alvarez)* – відома хореограф, танцівниця, засновниця та художній керівник театру CONTRA-ТІЕМРО у Лос-Анджелесі, що спеціалізується на розвитку соціально-активного танцю і методиках навчання хореографічного мистецтва (наративи африканської та латинської діаспори). Вона проводить майстер-класи та тренінги для підвищення кваліфікації викладачів-хореографів (CONTRA-ТІЕМРО. Official site, 2024). *Ренді Баррон (Randy Barron)* – видатна постать у сфері освіти та хореографії, професійний танцівник і хореограф, викладач хореографії в California State University. Р. Баррон відомий своїми дослідженнями з проблем інтеграції мистецтв, зокрема хореографії та математики. Він організував численні семінари для професійного розвитку вчителів танцю (у 40 штатах і за кордоном), зосереджуючись на інтеграції танцю у шкільні заняття для глибшого розуміння математичних концепцій через рух (Barron, 2021).

Зазначені науковці та педагоги-практики роблять значний внесок у розвиток хореографічно-педагогічної освіти та хореографії через наукові дослідження, практичний досвід та лідерську активність у викладанні й розвитку професійної спільноти педагогів-хореографів у США.

Проблема професійного розвитку викладачів танцювального мистецтва задекларована в документах міжнародного й національного рівнів.

Для реалізації поставленої мети використано комплекс взаємопов'язаних **методів**: бібліографічний аналіз, порівняння й узагальнення для виявлення особливостей професійного розвитку педагогів-хореографів у США; структурно-функціональний аналіз – для обґрунтування організаційних засад професійного розвитку педагогів-хореографів; інтерпретаційно-аналітичний – для аналізу автентичних літературних, документальних й інших джерел; пошуковий – для виявлення раціонального та практично ціннісного досвіду в наукових розробках із порівняльної професійної педагогіки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Професійна підготовка та професійний розвиток педагогів-хореографів у США здійснюються з урахуванням вимог і положень законодавчо-нормативних документів, зокрема: федерального закону («Every Student Succeeds Act», ESSA), які встановлюють загальні стандарти якості освіти і визначають вимоги до професійного розвитку вчителів усіх предметів, включаючи хореографію; державних стандартів шкільної освіти (кожен штат має стандарти для викладання мистецтв (включаючи танець), у яких визначено знання і навички, якими повинні володіти педагоги-

хореографи); акредитаційних стандартів (Національна асоціація танцювальних шкіл (National Association of Schools of Dance, NASD) встановлює стандарти акредитації програм хореографії і навчання танцю); професійних стандартів (Національна організація танцювальної освіти (National Dance Education Organization, NDEO) розробляє професійні стандарти для вчителів танцю, включаючи вимоги до кваліфікації та професійного розвитку). Ці законодавчі і нормативні документи створюють основу для стандартизації і підвищення якості підготовки педагогів-хореографів у США, забезпечуючи високий рівень освіти і професійної компетентності в цій галузі.

Професійний розвиток педагогів-хореографів у США інтерпретований у контексті розвитку формальної, неформальної та інформальної освіти, а також професійної діяльності. Організація професійного розвитку педагогів-хореографів передбачає курси підвищення кваліфікації, опанування окремих сертифікатних програм професійного розвитку, стажування, майстер-класи, тренінги, театральні вистави та спортивні змагання тощо.

Ключові вимоги до професіоналізму та успішної кар'єри в галузі викладання танцю стосуються наявності базової освіти, досвіду викладання та сертифікації. Формальна базова освіта (ступінь бакалавра або магістра у сфері хореографії або танцювальної педагогіки) передбачає навчання в університетах або спеціалізованих академіях. Існують різні програми сертифікації для педагогів-хореографів. Наприклад, сертифікатні програми від Dance Masters of America (DMA), Royal Academy of Dance (RAD), National Dance Education Organization (NDEO), American Dance Association (ADA) тощо. Ці сертифікатні програми підтверджують кваліфікацію педагога-хореографа у певних стилях танцю та методах викладання (The American Dance Institute's Dance Teacher Certification Program, 2024). Важливо відвідувати професійні заходи, виступи і змагання для ознайомлення з досвідом видатних педагогів-засновників хореографічних студій та хореографів (What does a Dance Teacher do?, 2024).

Заслугує на увагу діяльність професійних організацій, які популяризують хореографічну освіту та здійснюють підтримку професійного розвитку педагогів-хореографів. Розглянемо найбільш відомі.

Національна організація танцювальної освіти (NDEO) пропонує широкі можливості для професійного розвитку і підвищення кваліфікації викладачів танцю через свою платформу та курси, вебінари, конференції, семінари. Ці програми охоплюють широкий спектр тем – від технік викладання до питань інклюзивності та диверсифікованості в танці. Наприклад, організація проводить серії вебінарів з різних тем, зокрема: викладання онлайн, танець для людей з обмеженими можливостями та інклюзія в танцювальній освіті. Організація підтримує та поширює результати досліджень у сфері танцювальної освіти через наукові журнали, такі як Journal of Dance Education (JoDE) та Dance Education in Practice (DEiP). NDEO надає стипендії для підтримки викладачів у їхньому професійному розвитку, а також вручає національні нагороди за досягнення в танцювальній освіті. Організація активно займається адвокацією танцювальної освіти на національному рівні, співпрацюючи з іншими мистецькими організаціями та беручи участь у різних проєктах, спрямованих на розвиток мистецької освіти в школах та громадах. Вона пропонує програми наставництва для молодих викладачів танцю, що допомагають їм адаптуватися в професійній сфері. Організація також створює різні форуми та онлайн-спільноти для обміну досвідом та знаннями. Завдяки таким багатогранним ініціативам NDEO має значний вплив на хореографічно-педагогічну освіту в США, сприяючи підвищенню

стандартів викладання танцю та забезпечуючи підтримку та ресурси для викладачів на всіх рівнях їх професійної кар'єри (The National Dance Education Organization, 2024).

National Dance Teachers Association of America (NDTA) організовує семінари, тренінги та пропонує сертифікатні програми для професійного розвитку викладачів танцю. Організація прагне підтримувати високі стандарти викладання та етики, забезпечуючи викладачів необхідними методичними інструментами для успішного викладання танців та розвитку їх кар'єри. (The National Dance Teachers Association of America, 2024).

Вважаємо за доцільне виокремити топові університети США, які пропонують спеціалізовані програми підвищення кваліфікації або неформальної освіти, які не тільки забезпечують академічну освіту, але й фокусуються на професійному розвитку викладачів, а саме: New York University (NYU), University of California, Irvine (UCI), Ohio State University, University of Illinois at Urbana-Champaign, Columbia University, Temple University. Ці програми передбачають майстер-класи, семінари, тренінги з хореографії, музики, театрального мистецтва, методики викладання. Вони спрямовані на поглиблення знань у педагогічній діяльності, оновлення технічних навичок, адаптацію до сучасних тенденцій у хореографії та розвиток лідерських навичок. Наприклад, Педагогічний коледж Колумбійського університету (Teachers College of Columbia University) пропонує докторську програму з танцювальної освіти, яка зосереджена на педагогічному дослідженні. Програма спрямована на підготовку викладачів-дослідників та лідерів у галузі танцювальної освіти з акцентом на справедливість, інклюзію та досконалість (The EdD in Dance Education doctoral program at Teachers College of Columbia University, 2024).

З'ясовано, що професійний розвиток педагогів-хореографів в США охоплює різноманітні форми навчання, спрямовані на поглиблення знань, розвиток й удосконалення професійних навичок та якостей. З-поміж них найбільш популярні такі: майстер-класи і воркшопи від відомих хореографів або танцівників з метою вдосконалення техніки, вивчення нових стилів і методик навчання танцю; стажування (можливість працювати поряд з професійними танцівниками і хореографами в рамках танцювальних шкіл або центрів для отримання практичного досвіду і нових ідей); участь у танцювальних проектах і виставах (робота над створенням та постановкою танцювальних вистав для розвитку творчих навичок і креативності оволодіння різними техніками і стилями танцю); самоосвіта (читання фахової літератури, перегляд відеоуроків, вивчення новітніх тенденцій у хореографії та використання онлайн-ресурсів для самостійного розвитку); участь у професійних конференціях і методологічних семінарах (зустрічі з колегами, обмін досвідом і новітніми досягненнями у викладанні хореографії). Ці форми професійного розвитку дають змогу педагогам-хореографам не лише розвивати свої танцювальні навички, підвищувати рівень професійної компетентності, але й розробляти унікальні підходи та концепції у викладанні танцю.

Цікавою, на наш погляд, є програма підвищення кваліфікації вчителів танцю «WeTeachNYC», (Нью Йорк), яка пропонує сучасні методичні ресурси для розроблення планів занять, методичні рекомендації та інші матеріали для викладачів танцю в системі державної шкільної освіти (The Blueprint for Teaching and Learning in Dance: PreK-12, 2024). Основна мета програми – підвищення якості викладання танцю у державних школах. Структура програми містить такі компоненти:

1) **професійний розвиток**: навчальні курси, семінари, майстер-класи та інші форми навчання для педагогічного колективу міських шкіл;

2) **освітні ресурси**: доступ до методичних матеріалів та програм, які допомагають у підготовці до уроків;

3) **освітньо-професійна підтримка**: створення спільнот і мереж для обміну досвідом і кращими практиками, сприяння колаборації між вчителями і школами;

4) **інновації в методиці навчання танцю**: впровадження новітніх методів навчання і технологій для підвищення ефективності освітнього процесу та якості викладання хореографічних дисциплін.

Програма «WeTeachNYC» відкрита для всіх вчителів танцю державних шкіл Нью-Йорка і є важливим інструментом удосконалення професійних навичок та підвищення якості хореографічної освіти. У рамках неформальної освіти педагогів-хореографів можна виокремити декілька сертифікатних програм, що спрямовані на структуроване навчання й визнання одержаних результатів, зокрема:

– **Certificate in Dance Education** (CiDE) від Національної організації танцювальної освіти (програма розроблена для педагогів-хореографів, які працюють в різних освітніх середовищах від шкіл до танцювальних студій);

– **Certificate Programs in Broadway Dance Center** (програми щодо навчання різних стилів танцю);

– **Certificate in Dance Juilliard School** (програма для набуття базових навичок професійного танцювального мистецтва, що включає курси з танцю, хореографії, танцювальної теорії та практики).

Ці сертифікатні програми не лише допомагають збагатити знання і навички у галузі викладання хореографії, але й надають визнання від професійних організацій і закладів, що є важливим для професійного становлення та розвитку кар'єри педагога-хореографа. Інформальна освіта є також важливою складовою професійного розвитку педагога-хореографа, оскільки дає змогу не лише поглиблювати знання, а й розширювати мережу професійних зв'язків, збагачувати педагогічну майстерність та творчість. Найбільшим попитом серед педагогів-хореографів користуються такі програми неформальної освіти (у тому числі сертифікатні):

1) інтенсивні курси (майстер-класи, воркшопи) в літніх школах для професійних танцівників і хореографів в рамках Американського танцювального фестивалю (American Dance Festival, ADF);

2) вебінари від Національної організації танцювальної освіти (National Dance Education Organization, NDEO);

3) щорічні майстер-класи та семінари різних професійних рівнів в рамках Саміту вчителів танцю (Dance Teacher Summit);

4) методичні семінари від Центру танцю на Бродвеї (Broadway Dance Center);

5) творчі майстерні від топ-викладачів Школи Джульєрд (Juilliard School);

6) практичні стажування у професійних танцювальних студіях або відомих хореографічних центрах;

7) міні-майстер-класи та воркшопи, які проводять професійні танцівники або хореографи з великим досвідом, спрямовані на поглиблення знань у конкретному танцювальному стилі, техніці чи творчому підході;

8) участь у танцювальних проектах і виставах (створення і постановка танцювальних номерів для вистав, концертів чи інших подій, що дає можливість розвивати творчість й експериментувати з новими танцювальними ідеями);

9) самоосвіта (вивчення літератури, перегляд відеоуроків, огляд фахових статей для вдосконалення знань та навичок у різних аспектах хореографії).

Водночас, стрімкий розвиток хореографії ставить перед педагогами-хореографами як нові виклики, так і окреслює перспективні напрями їхнього професійного розвитку. Щодо викликів, то варто наголосити на таких: конкуренція на ринку праці (зростання популярності хореографії призвело до збільшення конкуренції серед викладачів як у навчальних закладах, так і в приватних студіях); цифровізація мистецької та освітньої галузі (використання цифрових технологій у навчальному процесі); необхідність постійного професійного розвитку (постійне оновлення знань та практичних навичок відповідно до стандартів та вимог). З урахуванням окреслених викликів, перспективами розвитку кар'єри педагога-хореографа та його конкурентоздатності у США можна вважати: зростання популярності та інтересу до танцювальної хореографії (можливість для педагогів-хореографів працювати аматорами та професійними танцівниками); багатовекторність розвитку кар'єри (за наявності відповідної освіти та досвіду педагога-хореографа можуть розвивати кар'єру в різних напрямках, включаючи викладання, створення власних танцювальних композицій, режисуру танцювальних вистав тощо); можливості для творчого вираження (хореографія є формою мистецтва, яка дає змогу викладачам творчо виражати себе і сприяти розвитку таланту їхніх учнів).

Як бачимо, педагоги-хореографи у США постають перед різними викликами, але мають унікальні перспективи для професійного зростання та творчого розвитку. Для успішної професійної реалізації на ринку праці важливо мати базову освітню підготовку, готовність до постійного самонавчання та професійного розвитку, відкритість до новацій у сфері хореографії. Професійна компетентність сучасного викладача танцю передбачає наявність комплексу якісних особистісних характеристик і навичок, необхідних для успішного виконання професійних функцій. Основні аспекти професійної компетентності охоплюють глибоке розуміння різних стилів танцю, технік та історії танцю; вміння розробляти і впроваджувати навчальні програми, адаптувати матеріали для різних вікових груп, оцінювати досягнення учнів і надавати зворотний зв'язок; високий рівень технічної підготовки у відповідному стилі танцю, що дозволяє демонструвати і моделювати техніку для учнів; здатність до створення оригінальних танцювальних композицій, експериментування з новими ідеями та розвитку власного творчого підходу; міжособистісні вміння та комунікація; здатність до співпраці і лідерства; здатність управляти хореографічними проектами, виставами і подіями, забезпечуючи їх успішне виконання і впровадження; готовність до постійного навчання і самовдосконалення тощо. Серед сучасних професійних трендів особливе значення має сформованість лідерських якостей. Основні аспекти танцювального лідерства: відповідальність (танцювальний лідер формує стратегії розвитку та створює візію для команди або організації в галузі танцювального мистецтва); інновації і творчість (лідерство в танцювальній сфері передбачає пошук нових ідей, технік та тенденцій у хореографії, що сприяє креативному розвитку і підвищує статус танцю як мистецтва); менторство і навчання (танцювальні лідери часто виступають у ролі наставників для молодих педагогів-хореографів і танцюристів, допомагаючи в удосконаленні їх навичок і розвитку кар'єри); ефективна комунікація з командою, співпраця з іншими професіоналами і партнерами. Танцювальні лідери сприяють розвитку танцю як частини культурного життя і впливають на сприйняття й розвиток хореографії у суспільстві. Ці аспекти утворюють фундаментальну базу для успішного педагога-хореографа, який може не лише ефективно передавати знання, а й надихати та розвивати мистецтво у своїх учнів.

Вивчення американського досвіду показало, що в США, як і в Україні, існує низка подібних проблем щодо професійної реалізації та працевлаштування педагогів-хореографів на сучасному ринку праці. Зокрема, більшість педагогів-хореографів працюють на затребуваність і отримують винагороду за годину роботи або за проєкт, що часто призводить до нестабільного доходу (низька середня заробітна плата). Високі вимоги до професійної компетентності і конкуренція зумовлюють потребу у постійному професійному розвитку (для успішної кар'єри потрібні не лише сильні танцювальні навички, а й креативність, вміння працювати з людьми, керувати проєктами і бізнес-аспектами). На жаль, ринок праці для педагогів-хореографів обмежений великими містами та танцювальними центрами, що робить пошук роботи викликом для багатьох професіоналів. З'ясовано, що спільною проблемою є також нестабільність умов праці (професійна діяльність педагога-хореографа часто пов'язана з сезонними та проєктними замовленнями, що може призвести до періодів безробіття чи нестабільних фінансових умов).

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Концепція професійного розвитку педагогів-хореографів у США спрямована на створення умов для постійного професійного розвитку та вдосконалення у різних аспектах хореографічної освіти та танцювального мистецтва. Реалізація професійного розвитку педагогів-хореографів охоплює різні форми організації навчання (формальну, неформальну та інформальну освіту), зокрема освітні курси, тренінги, семінари і конференції, сертифікатні програми, менторство і співробітництво, науково-дослідницьку діяльність, соціально-культурну інтеграцію в міжнародних мистецьких проєктах тощо. Очевидним є той факт, що американському суспільству потрібні педагоги-хореографи, які не лише мають необхідні високі професійні знання та творчий потенціал, а й психологічно готові до постійного оновлення, удосконалення професіоналізму, здатні оцінити нові тенденції сучасного розвитку хореографічного мистецтва, швидко адаптуватися до них.

Перспективи подальших наукових пошуків пов'язані із вивченням танцювальних традицій і сучасних практик викладання хореографії в американському досвіді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Barron, R. (2021). *Free arts integration professional development for teachers*. <https://www.richlandsource.com/2021/07/15/free-arts-integration-professional-development-for-teachers/>.
2. Brown, A. K., Koff, S. R., Meiners, J., & Svendler Nielsen, C. (2015). Dance learning in motion: Global dance education. In C. F. Stock & P. Germain-Thomas (Eds.), *Contemporising the past: envisaging the future, refereed proceedings of the 2014 World Dance Alliance Global Summit*, Angers, 6–11 July. <http://www.ausdance.org.au>.
3. CONTRA-TIEMPO. Official site. (2024). <https://www.contra-tiempo.org/ana-maria-alvarez>.
4. Koff, S. R. (2015). Applied dance curriculum: A global perspective. In C. S. Nielsen & S. Burridge (Eds.), *Dance education around the world: Perspective on dance, young people and change*. London: Routledge.
5. Koff, S. R. (2016). Innovative instructional strategies for teaching dance. *Dance Education in Practice*, 2(2), 13-17.
6. Oliver, W., & Risner, D. (2017). *Dance and Gender: An EvidenceBased Approach*. Gainesville, FL: University Press of Florida.

7. Professor Jill Beck with class. (Dance instructor?) (2024). <https://calisphere.org/item/ark:/81235/d88p5vm32/>
8. Risner, D. (2009). *Stigma and Perseverance in the Lives of Boys Who Dance: An Empirical Study of Male Identities in Western Theatrical Dance Training*. Mellen Press, Studies in Dance Series. Lewiston, NY: The Edwin Mellen Press, Ltd.
9. Risner, D., & Kerr-Berry, J. (2015). *Gender, Sexuality and Identity: Critical Issues in Dance Education*. New York: Routledge.
10. The American Dance Institute's Dance Teacher Certification Program (2024). <https://www.americandanceinstitute.com/dance-teacher-certification/>
11. The EdD in Dance Education doctoral program at Teachers College of Columbia University (2024). <https://www.tc.columbia.edu/arts-and-humanities/dance-education/College>.
12. The National Dance Education Organization (2024). <https://www.ndeo.org/>.
13. The National Dance Teachers Association of America (2024). <https://nationaldanceteachersofamerica.com/>.
14. The Blueprint for Teaching and Learning in Dance: PreK-12 (2024). <https://www.weteachnyc.org/resources/resource/dance-blueprint-for-teaching-and-learning/>.
15. What does a Dance Teacher do? (2024). <https://www.berklee.edu/careers/roles/dance-teacher>.